

39.

DE
COLLVIE VERMINOSA
QVATENS
CACOCHYMAE CAVSSA

BENIGNITER ANNVENTE SVPREMO NVMINE
EX AVCTORITATE GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS
IN REGIA FRIDERICIANA

PRAESIDE

D. ANDREA ELIA BÜCHNERO

SACRI ROMANI IMPERII NOBILI,
POTENTISSIMI PRUSSIAE REGIS A CONSILII INTIMIS,
MEDICINAE ET PHILOSOPH. NATVR. PROFESS. PVBL. ORDINARIO
FACVLT. MEDICAE SENIORE, REGIORVM ALVMNORVM EPHORO,
IMPERIALIS ACADEMIAE NATVRAE CVRIOSORVM PRAE-
SIDE, ET REGIAR. SOCIET. SCIENTIAR. ANGLICAN.
BEROLINENS. ET MONSPELIENS. SODALI,

PRO GRADV DOCTORIS

SOLLEMNITER CONSEQVENDO

DIE XI. MARTII A. R. S. c15 Id CCLXV.

H. L. Q. S.

PVBLCICE DISPVTABIT

AVCTOR

FRIDERICVS PETRVS BOVSANQVET,

PETROPOLITANVS.

HALAE AD SALAM

STANNO CVRTIANO.

DE
COLLUVIE VERMINOSA
CAUSIS
CACHOCHYMIAE CAUSSA

GALENVS

Libr. de Medico Cap. VIII.

Proinde rerum naturae cognitio necessaria est hoc potissimum nomine, quod, nisi naturalibus antea cognitis, ea, quae ex naturali habitu recedunt, cognoscere queas nunquam: nam praeter illorum naturam morbi consistunt. Causarum vero et morborum notitia non minus et ipsa desideratur, ut affectuum origines, quibus resistere conuenit, intelligamus.

PRO GRADU DOCTORIS

FRIEDERICVS PETRVS BOSSAINGVET.

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA,
DE
COLLVIE VERMINOSA
QVATENVS
CACOCHYMIÆ CAVSSA

§. I.

Instituti expositio.

Licet non deficiant Auctores, qui ad describendam historiam de Colluie verminosa operam adhibuerunt suam, ibidemque simul mentionem aliquam huius momenti iniecerunt, quod inde massa humorum in C.H. diuersimode mutari possit: tantum tamen abest, vt hoc ab illis satis explicate dictum sit, vt potius complura adhuc restent, hoc in argumento diligentius euoluenda, vfi-

busque medicis melius accommodanda. Non ideo prorsus inutilem me suscepisse laborem iudicavi, si hoc argumentum dignum reputarem, in quo elaborando nunc vires periclitarer meas; cum iam a me publicum Specimen eruditionis meae exposcunt Statuta academica. Totus in eo esse curabo, ut in pertractando hocce argumento eo ordine, iisque principiis utar, quibus vis aliqua inest ad convincendum; nec non brevissime solum tradam omnia, de quibus fusius differi facile posset; tandemque multa consulto praeteribo, quae aliqua ratione ad hanc materiam pertinere videntur; nunquam vero omissis iis, quae alicuius ponderis forent: alias enim praesens haec Dissertatio in nimiam excreceret molem. Interea, benevole Lector, si tibi minus haecce arrideant: scito, me iuvenem ea scripissse, bonaque spe prae lucere imposterum; sin minus, coelum digito me attingere existimabo.

§. II

Morborum fluidorum fundamentum.

Ex physiologicis satis certum est, humores corporis humani consistere ex partibus terrestribus, oleosis, aqueis, et ex partibus denique salinis. Omnes hae partes, in requisita proportione praesentes, insimulque qualitatibus decentibus praeditae, una cum modo determinato, quo illae inter se iunguntur, mixtionem humorum, cum sanitatis statu congruentem, constituunt. Sed iste status massae humorum per varias res, easque modo externas, modo internas, in corpus nostrum agentes, mutari potest in contrarium, ita ut, praeter varia vitia motus progressivi fluidorum, illae horum partes, quae abundare non debebant, iam abundant, eae vero, quas magis deficere oportebat,

suprad

bar,

bat, nunc potius quantitate increſcant, atque inter ſingulas partes miſcibiles longe diuerſus a priore cohaerendi modus obtineat, totaque tandem maſſa humorum contrahat pravas qualitates, eaſque aduerſas fanitati.

§. III.

Definitio Cacochymiae.

His itaque praemiſſis, facili intelligi poteſt negotio, caſu nimirum poſteriore oborto (§. anteced.), generatim quoque oboriri debere *morbum fluidorum* (per princip. Pathol.), cuius adeoque ſpeciem neceſſario conſtituet *Cacochymia*, tamquam morbus, ad vitioſas humorum qualitates relatus.

§. IV.

Conſeſarium.

Laeſam ergo humorum in corpore humano mixtionem Cacochymia ſupponat, neceſſe erit (§. anteced.).

§. V.

Vnde Cacochymiae ſpecies?

Depravata humorum corporis humani mixtione fieri aliter non poterit, quam vt in illorum maſſa ſatis notabiles prodeant qualitates, quas modo ad ſpiſſum, modo ad putridum, modo ad acre, modo ad rarefactum reducere licet; id praecipiente Pathologia. Pro diuerſitate igitur harum qualitatum, quae in maſſa humorum corporis humani conſpicuae fieri ſolent, *Cacochymia varias* quoque *ſui ſpecies agnoſcet.*

§. VI.

Scholion.

De singulis hisce Cacochymiae speciebus nunc differere conveniet, priusquam a me exponatur, quod illarum quoque ortui colluvies verminosa haud parum favere possit. Nam sicuti hoc principium cognoscendi in doctrina pathologica admodum congruum est, quando scilicet ab effectuum et caussarum morbi similitudine ad morborum species ducitur argumentatio: ita eundem quoque ordinem in praesente tractatione sequi, congruum erit.

§. VII.

Effectus in spissitudine humorum quales?

Effectus spissitudinis humorum ad sequentia potissimum reduci possunt momenta: *fieri, scilicet, poterit, ut ibidem oboriantur stases, praesertim in vasis minimis; ut vasa inaequaliter distendantur; ut pulsus reddatur durus et inaequalis; cor frequenter palpitet; se- et excretiones naturales impediatur; somnus reddatur inquietus; pallor in facie compareat; tandemque extrema corporis loca ad sensum frigida deprehendantur.* Quorum omnium rationes ex §§. sequentibus intelligere licebit.

Nam de eorundem effectuum existentia in casu proposito satis per observationes constat, id inter alia testantibus exemplis melancholicorum, tanquam sanguinem spissum alentium.

§. VIII.

Cur ergo stasis, praesertim in vasis minimis?

Motum humorum progressivum a vasorum in fluida, atque a fluidorum in vasa actione proportionata dependere, in physiologi-

logicis docetur Sed humoribus in corpore humano admodum inspissatis, necesse erit, vt illis inde tanta vis inertiae accedat, quo minus vis vasorum sufficere possit ad illorum motum ex uno vase in aliud decenter perficiendum. Exinde ergo quies fluidorum, consequenter illorum *stases oboriri debent*. Ad rationem vero quod spectat, *cur*, praefertim *in vasis minimis, stases fiant*, ea imprimis in hoc later, quoniam vasa, quae remotiora sunt a corde, aliis respectiue debiliora sunt, hinc etiam minorem in fluida spissa exserere possunt actionem (§. anteced.).

§. IX.

Cur vasa inaequaliter distendantur?

Cum pro vasorum conditione, vt ex §. anteced. patet, stases in aliis citius, in aliis vero tardius oboriantur: hinc *distensiones vasorum inaequales necessariae etiam erunt* (§. VIII).

§. X.

Cur pulsus durus et inaequalis?

Fluida spissa, vt ex hydrostaticis experimentis constat, notabili pollent elasticitate, ideoque etiam aliquem duritiei sensum excitare videntur. Quoniam vero *pulsus durus* ille esse dicitur, qui notabili elasticitate in digitum rangentem agit; hinc de eius *existentia* hic nullum dubium erit. Sed ad pulsuum inaequalitatem, quam hic simul etiam adesse in §. VII. asseruimus, quod attinet, eius ratio sequentem in modum concipi poterit. In casibus nempe spissitudinis humorum vasa inaequaliter distendantur (§§. VII. et IX.). Inde efficitur, vt intra diuersa tempuscula in vno loco arteriae huius dia-

stole

stole ideo differre possit, quia sanguis quantitatē ibidem mox incre-
scit, mox decrescit, immo etiam ob statim hic quoque possibilem
(§§. VII. et VIII.), tandemque, ut ex sequentibus patebit, ob suc-
cedentem putrefactionem diuersi gradus, vel spissior, vel rarior red-
ditur. Sed singula haec momenta multum valent ad inducendam
pulsibus inaequalitatem (per princip. Pathol.).

§. XII.

Cur palpitatio cordis?

Propter maiorem, quam fluida spissa habent, elasticitatem,
illa quoque maiori gaudent impetu. Palpitationis cordis causa autem
est sanguis, ventriculos cordis cum impetu intrans (per princip. Pa-
tholog.). Exinde igitur constare iam poterit de ratione, *cur* nempe
cordis palpitationes frequentes esse soleant hominibus, in quibus hu-
morum spissitudo obtinuit (§. VIII.).

§. XII.

Cur se- et excretiones naturales impediuntur?

Morum fluidorum progresuum determinatum ad se- et ex-
cretionis negotium requiri, docet Physiologia. In spissitudinis humo-
rum autem casu, motus iste admodum laesus est, dum fluida ad sta-
tim, siue quietem, in vasis deducta fuerunt (§. VIII.). Hinc *se- et*
excretionum naturalium impeditus successus et hic adsit, necessario se-
quitur (§. VII.).

§. XIII.

§. XIII.

Cur somnus inquietus?

Aequalem humorum distributionem ad somnum quietum desiderari, Physiologia praecipit; sed haec in humorum spissitudine deficit, dum alia vasa distenduntur, alia comprimuntur (§. IX.); cuius adeoque contrarius effectus, et consequenter *somnus inquietus, possibilis erit* (§. VII.).

§. XIV.

Cur pallor in facie?

Faciae colorem rubicundum a sanguine, per minima eiusdem vascula decenter moto, dependere, sine dubio est. Quando vero ille nimiam spissitudinem contraxit, tunc non solum in iisdem stasim concipit, verum etiam plerumque in eadem ingredi nequit (§. VIII.). *Tunc igitur, ut pallor faciei prodeat, necesse erit* (§. VII.).

§. XV.

Cur in extremis frigus?

Calorem extremorum sanguinis decenti influxui in illorum vasa originem suam debere, in physiologicis evictum datur. Verum enim vero ex iis satis iam constare poterit veritas eorum, quae prolata sunt in §. VIII. sanguinem nempe spissum difficulter adire vasa, praecipue minima. *Vnde frigus ibidem necessarium erit* (§. VII.).

§. XVI.

Existentia causarum in spissitudine humorum.

Massae humorum spissitudo ad fluidorum morbos pertinet (§§. III. et V.), eademque ratione se habet, sicuti complures alii

B

morbi,

morbi, instar effectuum, qui a determinatis causis proficiscuntur, considerandi (per princip. Patholog.). *Spissitudo* itaque humorum *causis suis non carebit*, iamiam exponendis in §§. sequentibus.

§. XVII.

Hinc auctae excretiones fluidorum secretorum.

Fluidorum secretorum nimis auctae excretiones causae esse possunt humorum spissitudinis. Fluiditas enim humorum C. H. a decenti quantitate fluidorum secretorum, feri nempe et lymphae nomine venientium, massaeque reliquae admixtorum, dependet (per princip. Physiol.). Si itaque haec fluida maiori in quantitate, quam cum sanitatis statu congruit, excernuntur, aquae defectus in humoribus, consequenter eorundem spissitudo, oriri debet.

Probant id exemplo suo subiecta, quibus post largos nimisque protractos sudores, aut alui fluxiones diutius durantes, humorum spissitudinem obortam fuisse frequens docuit experientia.

§. XVIII.

Vasorum debilitas.

Vasis valde debilitatis, oriri poterit spissitudo humorum. Motum enim fluidorum progressuum eorundem fluiditati favere, docet Physiologia. Si igitur hic motus imminuitur, necesse est, ut fluida inspissentur. Sed cum hic motus a vasorum in fluida decenti actione dependeat, et haec actio in vasis debilibus, ut in Pathologia euincitur, sit imminuta: merito concludere possumus, vasa valde debilia humorum spissitudinem inducere debere.

§. XIX.

§. XIX.

Victus magis siccus nimisque crassus.

Victus magis siccus et nimis crassus humorum quoque spissitudinem efficere valet. Victus enim magis siccus et nimis crassus, ob aquae defectum, maiori gaudet cohaesione, quam ut a calore ac menstruo ventriculi debito tempore in chymum bonum conueri possit; hinc chymus eiusdem erit indolis. Chymo ita se habente, chylus necessario quoque talis esse debet, dum vitia primae culinae, iuxta Veterum essatum, non corriguntur in altera. Defertur itaque talis chylus ad massam sanguinis, cum eaque commixtus, ob partium suarum maiorem cohaesionem, per vires cordis, pulmonum atque arteriarum rite subigi nequit, hoc vero ipso totam humorum massam euadere debere spissam, satis manifesto apparet.

§. XX.

Spirituosorum acidorumque abusus.

Ex abusu tandem spirituosorum et acidorum spissitudo massae humorum corporis humani ingenerari poterit. Omnia enim spirituosa et acida sanguinem coagulare, chemica experimenta, cum eodem instituta, docent. Si quis itaque spirituosa et acida in nimia copia ingurgitauerit, tunc necesse erit, ut is, absentibus scilicet causis, vim admissorum infringentibus, quales exempli gratia esse possunt vitae genus mobile et robur partium solidarum, sibi spissitudinem humorum contrahat.

§. XXI.

Vnde diagnosi sanguinis spissi?

Docet experientia, sanguinem spissum monstrare colorem, qui magis ad nigredinem vergere videtur. *Ex quo colore, in sanguine deprehenso*, postpositis etiam omnibus illis effectibus, qui in §. VII. indicantur, *satis certe colligere licebit ad praesentiam spissitudinis humorum.*

§. XXII.

Scholion.

Ab humorum spissitudine, quam hactenus cum effectibus suis et causis consideravi (§§. VII - XXI.), ad alias iam massae humorum vitiosas qualitates exponendas transeo.

§. XXIII.

Diuerfitas graduum circa putredinem.

Duos esse putredinis humorum gradus, quorum *alter cum fluidorum inspissatione, alter vero cum rarefactione eorum* coniunctus est, experimenta cum sanguine instituta commonstrant. Nam hydrometer in sanguine, putredini per duos solummodo dies exposito, immisus, non ita profunde immergitur, quam in illo, qui eandem mutationem quatuor iam dies expertus est. Huius experimenti ope itaque colligere licet, *sanguinem in primo magis, quam in altero casu, fuisse spissum*, propter maiorem in casu primo, quam in altero, obseruatam eiusdem in hoc instrumentum resistentiam.

§. XXIV.

§. XXIV.

Vnde putredinis effectus diuersi.

Cum putredo humorum duos differentes admittat gradus (§. anteced.), sequitur, vt *effectus, a putredine humorum proficiscentes, pro illius gradu diuerso variare debeant.*

§. XXV.

Effectus humorum spissorum simulque putridorum.

Effectus igitur ab illo putredinis gradu dependentes, qui humorum inspissationem sibi habet coniunctam, redibunt ad illos, *qui in spissitudine humorum deprehenduntur; hic tamen semper accedente arrosione quadam in partibus solidis, irritationem et omnes illas causas, quae ad exanthematum et ulcerum productionem concurrunt, excitante: siquidem omnes morbi chronici maligni exanthemata, vel ulcera sibi habent coniuncta (per princip. Pathol.), et spissitudo humorum pro morborum chronicorum causa generatim agnoscitur. Vnde etiam iure meritoque colligere licebit, putredinem humorum, cum eorundem inspissatione coniunctam, omnium morborum chronicorum malignorum causam esse proximam.*

§. XXVI.

Effectus humorum rarefactorum, simulque putridorum.

Quod vero ad effectus in putredine humorum, cum eorundem rarefactione connexa, attinet, illi iam eo redibunt. Praesente nempe illa, obseruantur *exhalationes odoris vrinosi, vel alcalini volatilis; oboriuntur arrosiones partium solidarum; motus humorum pro-*

gressuus est retardatus; non deficiunt obstructions, praesertim in va-
sis minimis, inflammationes, et haemorrhagiae; febres denique mali-
gnae cum variis symptomatibus determinantur. Quorum omnium ve-
ritas ex §§. subsequētibz fatis elucescet.

§. XXVII.

Materiae indoles in humorum rarefactione et putrefactione.

Experimenta chemica, instituta in subiectis febre maligna la-
 borantibus, vbi, praeter humorum putridam constitutionem, teste
 Pathologia, illorum quoque rarefactio obtinet, saepius docuerunt, ad-
 moto acido volatili ad huiusmodi aegrorum corpora transpirantia,
 ita, vt illorum exhalationes se cum acidi exhalationibus in aëre con-
 iungere potuerint, fumum tunc aliquem subortum fuisse. Hoc ergo
 phaenomenon, cum sine alcali volatilii praesentia non obseruatum fue-
 rit; hinc huius experimenti ope colligere possumus, *talium subiecto-*
rum exhalationes esse alcalinae volatilii indolis (§. anteced.).

§. XXVIII.

Vnde arrosiones?

Quoniam sub humorum putrefactione, cum illorum rarefactio-
 ne coniuncta, alcali volatile iisdem inest (§. anteced.), atque huius
 indolis materia, vt fatis per experientiam notum est, vi rodendi pol-
 let: *nullum idcirco dubium erit, quin in hoc casu partium solidarum*
arrosiones producantur (§. XXVI.).

§. XXIX.

§. XXIX.

Motus progressius retardatus.

Densitatem humorum determinatam corporis humani ad motum illorum progressiuum in vasis maioribus accelerandum concurrere, Physiologia docet. Quia vero in humoribus rarefactis deest ista densitas: *hinc etiam necesse erit, vt illorum motus progressius retardetur* (§. XXVI.).

§. XXX.

Obstructiones in vasis minimis.

Motu humorum progressiuo in vasis maioribus retardato, fieri debet, vt etiam motus, qui inde ad fluida, per vasa minima agenda, transire solet, imminuatur, Physiologia id commonstrante. Hoc facto humores, ibidem coaceruati, stasim facile concipere poterunt; eaque suborta, ob putridam fluidorum indolem, fere perpetuae sient partium terrearum praecipitationes, quas itidem ad causas possibiles obstructionis vasorum minimorum pertinere, Pathologia edocet. De *obstructionum igitur existentia in vasis minimis non erit dubitandum* (§. XXVI.).

§. XXXI.

Inflammationes.

A stasibus et obstructionibus in vasis minimis inflammationem oriri posse, in pathologicis euictum datur; pariterque ex §. anteced. apparet, stases et obstructiones in eo putrescentium humorum casu, qui illorum rarefactionem sibi insimul sociam habet, esse possibiles.

les. *Quin igitur tali in statu inflammationes oriri quoque possint, multum dubium supererit.* (§. XXVI).

§. XXXII.

Haemorrhagiae.

Haemorrhagiae, praeter alias causas, sibi etiam vasorum arrosionem vindicant (per princip. Pathol.). Exponit vero §. XXVIII, quod arrosio hic possibilis sit. *Haemorrhagiarum igitur possibilitas in dubium vocari non poterit; idque multo minus, cum hic simul concurrat massae humorum rarefactio* (§. XXVI).

§. XXXIII.

Febris maligna.

Ex pathologicis satis liquet, in omnibus illis casibus, ubi in corpore humano suboriuntur stases et obstructions, non deficere febrem, eamque tunc malignae indolis esse, quando simul putredo massae humorum ad intensiorem gradum progressa fuit. Unde conficitur, fieri omnino posse, ut in casu in §. XXVI. proposito, *una atque altera febris malignae species proueniat.*

§. XXXIV.

Scholion.

Putrescenti massae humorum in corpore humano inest motus intestinus, per quem illius mixtio deprauatur, atque illi variae qualitates vitiosae importantur; exemplo acrimoniae atque aliorum vitiorum, quae humores ratione qualitatum suarum subeunt (§§. III-V.). Hinc

fine

ſine dubio erit, quod ſtatu humorum in corpore humano putreſcentium ad morboſ fluidorum pertineat, atque ſpeciem aliquam ſingularem Cacochymiae conſtituat (§§. III. IV et V.). Idcirco igitur neceſſe erit, vt hic etiam aliae cauſae praecedant, ſicuti fieri ſolet in aliis morbis. Sed harum cauſarum conditiones aliae eſſe non poterunt, quam a quibus talis motu inteſtini in humoribus excitari poterit, qualis requiritur ad illorum mixtionem deprauandam. De quo argumento explicatius iam diſſerendum erit in §§. ſequentibus.

§. XXXV.

Humores in C. H. putreſcunt ob putridi in illoſ tranſitum,

Materiarum putridae indolis in corpus humanum factuſ tranſitus putredinem humorum producere poteſt. Ex principiis physiologicis conſtat, omnem corporis humani, tam externum, quam internum ambitum, vaſis inhalantibus vel reſorbentibus eſſe inſtructum, quae materiam quamcunque reſorbant, venis illam intrudendo, cum tota humorum maſſa communicare poſſunt. Quum vero putridae indolis materiae ita ſint comparatae, vt vi polleant ſubito concitandi motum putrefactorium in maſſis ad putreſcendum perquam idoneis, vtpote cuius indolis fluida animalia ſunt; hinc eiſmodi materiae, ad corpus humanum externe vel interne translatae, inque vaſis inhalantibus receptae, motum, quo gaudent, inteſtinum cum humoribus communicare, et conſequenter iſdem putredinem inferre poterunt.

§. XXXVI.

Ob stases.

Stases fluidorum insequi poterit eorum putredo. Physiologia enim docet, motum progressivum humorum determinati gradus perquam necessarium esse ad negotium excretionum naturalium rite perficiendum, eoque ipso ad defendendum corpus a corruptione. Obortis vero fluidorum stasibus, illa quiescere debent, et motus humorum progressivus si non prorsus tollitur, admodum tamen imminuitur. Hinc etiam necesse erit, vt, impeditis excretionibus naturalibus, particulae putridae indolis intra corpus retineantur, adeoque tota tandem massa humorum ad putrefactionem disponatur.

§. XXXVII.

Vnde putrefactio humorum C. H. dignosci queat?

Per observationes satis innotuit, succos animales, quamprimum putrefactionem subierint, foetorem spargere. Praeter diuersitatem itaque illorum effectuum, qui in §§. XXV et XXVI, exponuntur, *humorum foetor, sub eorum excretionem actutum observatus, vim signi habebit, vnde ad putredinis praesentiam in humoribus satis tuto concludi poterit.*

§. XXXVIII.

Scholion.

Satis hucusque mihi disputasse videor, de variis Cacoehymiae speciebus, de earumque effectibus et causis. Sequitur, vt nunc ad finem,

finem, quem mihi propofui, propius accedam, ad argumentum praefens principia haftenus euicta rite applicaturus.

§. XXXIX.

Quid fit colluies verminosa?

Colluiei verminosae nomine Medicis venit vermium diuersarum specierum, in canali praecipue intestinali corporis humani stabulantium, congeries.

§. XL.

Quot vermium species?

Vermium, in canali intestinali corporis humani frequentissime occurrentium, a Medicis tam veteribus, quam recentioribus, tres potissimum annotatae sunt species.

§. XLI.

Quorum prima species describitur.

Primam speciem constituunt *lumbrici*, *teretes* vel *rotundi* alias nominati. Longitudo eorum, pro subiectorum, quibus insunt, conditione variat; plerumque tamen ad vnius vel sesqui palmae longitudinem accedunt, suntque eadem species, vt *Celeberr.* LINNAEVS asseruit, cum lumbricis terrestribus vulgarissimis. Hi vermes sedem suam in intestinis tenuibus, ieiuno et ileo videlicet, occupant; vnde plerumque irrepunt in ventriculum, quem grauiter irritando afficiunt, dehinc per oesophagum ad os ipsum saepius ascendunt, atque ex ore hiante etiam prorepunt, quemadmodum frequens docuit experientia.

§. XLII.

Secunda species.

Secundam efficiunt speciem *vermes lati*, quorum pro duplici, quam praecipue referunt, figura, intuitu articulorum, e quibus constant, duae constitui possunt varietates. Si enim articulis catenatim inter se adhuc cohaerentibus, feminisque cucurbitae speciem prae se ferentibus, constant: tunc *cucurbitinorum* nomine insigniri solent. Si autem ex articulis, figuram magis quadratam exhibentibus, constant, *taeniarum* tunc nomen sibi vindicant. Hi vermes multo lumbricis longiores sunt, ita, ut interdum ad aliquot pedum, imo vharum longitudinem accedant. Huius speciei vermes habitacula sua in intestinis tam tenuibus, quam crassis, ordinarie habent.

§. XLIII.

Tertia denique species.

Tertiam denique constituunt speciem *ascarides*, quo nomine veniunt vermes teretes, renues, agiles, vermiculorum in caecis et carnibus putridis occurrentium figuram et magnitudinem quadantenus referentes. Hi sedem suam in intestino recto occupare communiter solent.

§. XLIV.

Philosophorum sententia duplex de generatione animalium.

Duplex praecipue *generationis animalium modus* olim in Philosophorum Scholis obtinuit, alter nempe *aequiucos*, alter *uniucos*. Per generationis modum aequiuocum, animalia e quacunque materia corrupta

corrupta per putredinem oriri posse existimabant; per generationis modum vniuocum vero animalium ortum ex semine aut ouulis suae speciei fieri autumabant.

§. XLV.

Quaenam sententia hic praeferrī mereatur?

Quod vero ad vermium, in C. H. occurrentium, ortum attinet, nos, reiecta generatione aequiuoca, cum plerisque nostri aevi celeberrimis viris, operam suam historiae naturali nauantibus, reputamus, illos ex ouulis, ope esculentorum vel potulentorum, aut alia ratione ad intestina delatis, ibidem excludi. Obiicere quidem nobis poterunt aequiuocae generationis fautores incertitudinem huius originis, subiungendo quaestionem: vnde deriuanda sint ouula illa, e quibus vermes in intestinis hominis excluduntur? Facili autem negotio haec quaestio a nobis solui poterit, cum extra hominis aut animalium intestina iam reperi sint vermes, vel lumbricis, vel vermibus latis, vel ascaridibus hominum non absimiles; si exiguas, quae ab alimentorum qualitate diuersa dependere videntur, excipias differentias.

§. XLVI.

Conditiones necessariae ad ouulorum exclusionem.

Haec vermium ouula, ad intestina licet delata, ibidem cito perirent, si ad eorundem exclusionem conditiones necessariae deficerent, eo scilicet reducendae, vt *illorum ouula a variis iniuriis libera conseruentur; in loco ad sui exclusionem apto quiescant; sufficiente aëre et calore temperato fruantur, tandemque animalcula exclusa debito ac*

sufficiente non careant alimento. Singula haec membra probabit §. sequens.

§. XLVII.

Eae non deficiunt in corpore humano.

Omnes in §. praeced. expositae conditiones in intestinis adsunt. Mediante enim muco, ibidem praesente, ouula inuoluta ab acrimonia illis nociua defenduntur; huius etiam mucii ope plicis membranae intestinorum internae ita adhaerent, ut moueri non possint; aer, ut et calor temperatus, ibidem non desiderantur, et quod ultimam attingit conditionem, chylus in intestinis, praecipue tenuibus, praesens, exclusis dein hisce infectis in pabulum cedit.

§. XLVIII.

Subiectorum habitudo ad colluuiem verminosam.

Ex §. anteced. patet, illa subiecta, quorum ventriculo et intestinis, ob solidorum debilitatem, plus visceri ingeneratur, praereliquis obnoxia reddi colluuii verminosae. Huc igitur, testantibus observationibus, pertinent, infantes, imprimis voraces, immo etiam adultiores, morbis ex mala digestionem oriundis laborantes, lacticianorum et dulcium abusu indulgentes, feminae tandem mensium suppressionem, aut praematuram cessationem expertae.

§. XLIX.

Colluuiem verminosam e quo fundamento noceat C. H.

Cum ventriculus et intestina tanto cum reliquis C.H. partibus gaudeant consensu, et a Physiologis pro partibus magis prae ali-

is

is irritabilibus habeantur, ibidemque prima restitutionis, tam solidarum, quam fluidarum particularum C. H. amissarum, ponantur fundamenta: manifestum inde erit, vermes, in his partibus hospitantes, diuersos functionum dissensus inferre debere, pro diuersis actionibus, quae illis, tanquam animalibus vita praeditis, attribuuntur, et quas ad sequentes reducere licebit, dum nempe hoc nomine veniunt: *motus, quo tanquam animalia viva gaudent; alimenta, quibus utuntur ad suam sustentationem; particulae putridae, ipsorum corporibus nociuae, quas exhalant et excernunt, vt reliqua animalia.*

§. L.

Quod applicatur.

Indicatis iam actionibus, quae de vermibus praedicari possunt (§. anteced.), nobis nunc inquirendum erit, *qualis inde effectus ad ventriculum ac intestina redire possit.*

§. LI.

Hinc laesus motus peristalticus intestinorum.

A motu vermium in intestinis horum nerui irritantur, et hac ratione efficitur, vt motus peristalticus non rite ibidem peragatur. Ad motum enim peristalticum intestinorum inter alia requiritur, uti Physiologia docet, vt intestina aequaliter atque ad determinatum gradum irritentur. Quoniam vero a vermium motu intestinorum irritationes non solum in diuersis eorum locis, consequenter inaequaliter, sed etiam ad differentes gradus fiunt: hinc etiam necesse erit, vt motus peristalticus intestinorum non rite peragatur.

§. LII.

§. LII.

Debilitas vniuersalis.

Vermes, sese nutriendo, optimam, consequenter fluidissimam Chyli partem absorbent, eoque modo efficiunt, vt ob deficientem restitutionem partium amissarum *vniuersalis tandem C. H. debilitas* oriatur.

§. LIII.

Quare materia a vermibus secedens putrida sit?

Vermium in intestinis exhalationes et excretiones vt putridae sint, ideo necesse est, quia, in vniuerso genere insectorum, exhalationes et excretiones omnium illorum putridae indolis sunt, ob nutrimenti sui indolem, ad putredinem perquam pronam.

§. LIV.

Ortus massae tenacis.

Massa tenacis indolis in ventriculo et intestinis ob colluuiem verminosam generari potest. Massa tenax illa dicitur, quae ob defectum aquae ita cohaeret, vt gelatinae consistenti proxime accedere videatur. Sed talis massae ortus, in ventriculo et intestinis, dependere potest partim a concoctione ciborum non rite peracta, partim a fluidissimarum partium e chylo subtractione. Nam ad primam quod attinet conditionem, illa, ob motum peristalticum intestinorum non rite succedentem, hoc in casu erit necessaria (§. LI.); neque etiam secunda conditio, vt ex §. LII. apparet, hic deficit. Positis itaque
his

his determinantibus, poni quoque debet determinatum, et consequenter ortus massæ tenacis indolis, ob colluuiem verminosam non impossibilis erit.

§. LV.

Facilis massæ tenacis in canali intestinali putrefactio quando oboriatur?

Massæ tenaces in ventriculo et intestinis, eaque ad putrescendum idoneae, ob aëris, caloris et quietis praesentiam, putrefactionem facile subire poterunt.

Sub istis enim conditionibus, in massis modo indicatae indolis, motus intestinalis putrefactorius prompte contingere solet, id commonstrante Chemia. Non desiderari vero hic easdem condiciones, satis certum est. Nam quis de aëris et caloris praesentia in intestinis corporis animalis viui dubitabit? Quis etiam negare audebit, quod massæ tenaces, intra plicas intestinorum reconditae, eum iisdem arctius cohaerere, ideoque etiam quiescere, tandemque, cum animalis naturae sint, facilius in putrefactionem ruere queant.

§. LVI.

Eadem facillior erit in casu colluuei verminosae.

Multo magis vero necesse erit, ut massæ in ventriculo et intestinis, ubi insimul vermium colluuiæ continetur, putrefactionem subeant. Nam ob particularum putridarum, quae massis ad putrescendum pronis accedunt, copiam, illarum quoque putrefactio acceleretur, oportebit (§. LIII.).

§. LVII.

Quid per motum intestinum in ventriculo ac intestinis possibile?

Pro massarum in ventriculo ac intestinis conditionibus, suborto nempe in illis motu intestino, per quem *mixta diuersarum specierum generantur*, haec quoque inter se different, atque *in genere referri poterunt modo ad salern acidum, modo ad vrinofum, modo etiam ad ammoniacalem*, tamquam *e duobus prioribus ortum*; observationibus ac experimentis chemicis in idem consentientibus.

Quod eiusmodi diuersae species salium in massis putrescentibus C.

H. viui in genere adesse possint, id sensibus palam fecerunt experimenta cum illis accurate instituta. Confer. Excell. atque Exper.

D. D. NIETZKI *Element. Patbol. vniuers.* Libr. II. §§.

CCCCXLVIII. et CCCCLI. Quis uero dubitare auit de putre-

factionis massarum in ventriculo et intestinis possibilitate? Nonne ideo similes salium species ibidem generari poterunt? Certe!

nam idem quoque confirmare videntur casus circa Sodam oborti, impressis inde gustui aegrotantium differentibus saporibus salinis.

§. LVIII.

Ortus massae acris.

In casu itaque colluuii verminosae, in ventriculo et intestinis non deficiet massa acris. Etenim massa, cuius mixtio talis est, qualis obtinet in massa quadam salina, cui vis menstrua competit, esse solet acris. Sed in casu proposito eiusdem conditionis iam sunt massae, quae in ventriculo et intestinis delitescunt (§. anteced.); hinc etiam acres erunt.

§. LIX.

§. LIX.

Colluiei verminosae diagnosis.

Subiecta, in quorum intestinis vermes stabulantur, plerumque habent nares oppletas; pruritus narium sentiunt, praecipue tempore matutino; in oculorum quoque tunica albuginea colorem monstrant subcoeruleum. Cum itaque haec phaenomena accurate observantur facile in sensus cadere possunt, atque ita comparata sunt, ut simul sumta in eo tantum statu corporis humani occurrere soleant, ubi de vermium colluie in ventriculo et intestinis aliunde constat: consequens ideoque erit, *quod etiam phaenomena modo indicata sufficiant ad diagnosis vermium, in ventriculo et intestinis praesentium.*

§. LX.

Generaliter morbi a colluie verminosa vnde?

Existente in ventriculo ac intestinis vermium colluie, ibidem simul adest materia tenax (§. LIV.), putrida (§§. LV. et LVI.), acris (§. LVIII.). Sed huius conditionis materiae vis quaedam causae efficientis sufficientis attribuenda est, vnde permulti diuersarum specierum morbi non solum ventriculo ac intestinis, verum etiam compluribus aliis partibus C. H. induci possunt, id praecipiente Pathologia. De origine itaque morborum, proposito in casu *possibilem, in genere exinde constare poterit.*

§. XLXI

Scholion.

A scopo meo impraesentiarum alienum foret, omnes illos morbos specialius enarrare velle, qui sui ortum vermium praesentiae in ventriculo et intestinis debent. Nam mihi nunc saltem propositum est, congruis argumentis euictum dare, quod ab eadem causa humorum massa in corpore humano deprauari, hincque vna atque altera Cacochymiae species suboriri possit (§§. I. et VI.). Atque hoc ut a me rite peragatur, conueniet eam rationem in differendo sequi, quae iam indicata est in §. VI; eorumque ideo principiorum, de quibus haecenus disputavi, congruam facere applicationem ad casum, quem mihi iam pertractandum sumi (§. I.).

§. XLXII

Spissitudo humorum a colluue verminosa.

Vasorum debilitatem esse spissitudinis humorum causam proximam, supra a me euictum est (§. XVIII.). In colluue autem verminosa, causae, talem mutationem vasis inducentes, non deficiunt; quorum, praeter debilitatem eiusmodi subiectis iam inhaerentem (§. XLVIII.), debilitas, orta a consumptione optimarum partium Chyli, iacturae partium solidarum reparandae inferuentium (§. LII.), referri debet. Accedit insuper debilitas, quae a spasmodorum et conuulsionum hoc in casu frequentia determinari solet. Cum itaque in colluue verminosa tot tantaeque causae determinentur, ad debilitatis productionem concurrentes, et haec debilitas, dum vniuersalis est, etiam de

vasis

vasis prædicari debeat: patet, *quare hoc in casu humorum spissitudo corpori ingenerari possit.*

§. LXIII.

Eiusdem argumenti continuatio.

Victum magis ficcum et nimis crassum spissitudinis humorum esse causam proximam, supra etiam dedimus commonstratum (§. XIX). Si itaque huic causæ equipollentem aliam, in casu colluicæ verminosæ, adesse probari possit: tunc etiam ex alio adhuc fundamento, præter expositum in §. anteced. ad spissitudinis humorum ortum colligere licebit. Sed eiusmodi quid hoc loco adesse, sequentia iam probabunt. Euicimus nempe in §. LIV, genesin massæ, tenacis indolis, ob colluicem verminosam non impossibilem esse in ventriculo et intestinis. Cum autem per massam tenacis indolis nihil aliud, vt ex pathologicis constat, intelligi soleat, quam talis, quæ ob defectum aquæ maiori gradu cohaeret, et gelatinæ consistenti proxime accedit, similisque etiam defectus aquæ in victu magis ficco et nimis crasso deprehendatur: intellectu facile erit, quod hæ causæ sibi ideo substitui possint, quia inter se equipollent. Delata igitur materia tenaci ex intestinis ad massam humorum, (siquidem eiusmodi depositiones, ob vasorum debilitatem, iuxta §. anteced. ideoque subortum in iis maius lumen, eo faciliores esse poterunt): inde quoque illi similis effectus produci poterit, de quo in §. XIX. disseruimus. Hinc etiam ratione huius momenti *de spissitudinis humorum ortu satis iam apparebit.*

§. LXIV.

Putredo humorum a colluvie verminosa.

Putredinem in humorum massa tunc oboriri, supra affirmavimus (§. XXXV.), quando nimirum particulae putridae indolis ad illam per vasa resorbentia deferuntur. Sed in casu, ad colluviem verminosam pertinente, massae putridae indolis genesin non impossibilem esse, ex §§. LV. et LVI. satis constare poterit. Vt itaque *hoc modo tota massa humorum in corpore putrida fiat, necesse erit*; chylo nempe putridae indolis ad sanguinem delato, ob particularum putridarum in primis et et secundis viis accessionem illi factam.

In idem quoque consentit experientia, utpote qua praeceptrice constitit, in infantibus, quorum intestinis vermes insunt, saepius prodire modo purpuram scorbuticam, modo scabiem, modo crustam lacteam pertinacissimam.

§. LXV.

Idem argumentum continuatur.

Sed et alia ratione de veritate propositionis illius, quae exstat in §. anteced. *constare poterit*. Nam stases ad putredinis causas possibiles pertinent (§. XXXVI.). Atque hae in casibus colluviici verminosae ideo non deficiunt, quia ibidem spissum obrinet (§§. VIII. et LXII.), atque praeter id aliae insuper eiusdem effectus causae hic locum habent, ut debilitas, constrictio vasorum, illorumque compressio, ob intestinorum frequentes distensiones (§. LX.).

§. LXVI.

Acrimonia et rarefactio humorum a colluue verminosa.

Ad effectus putrefactionis massae humorum in corpore humano pertinere tam acre, quam rarefactum, quod ibidem oboriri potest, satis iam declarabunt proposita in §§. XXIII - XXVIII. Sed fieri potest, vt a vermium in ventriculo et intestinis colluue putredo in humorum massa excitetur (§§. LXIV. et LXV.). Hinc iam consequens erit, *quod in casibus colluuei verminosae tam acre, quam rarefactum, humoribus corporis humani inesse queat.*

§. LXVII.

Hinc qualis Cacochymia in colluue verminosa?

Ex iis iam, quae hucusque in peculiaribus quibusdam §§. de vitis humorum, a colluue verminosa oriundis, disputata sunt, satis dilucide apparebit, induci nimirum inde causas corpori humano, cur fluida ibidem reddantur spissa (§§. LXII. et LXIII.), putrida (§§. LXIV. et LXV.), acria et rara (§. LXVI.)? consequenter etiam *quorsum referri debeant Cacochymiae hic possibilis species, per sua signa inueniendae in casibus obuiis (§§. III. et V.).*

§. LXIX.

Scholion.

Satis mihi nunc probasse videor, quod vermium colluues in ventriculo ac in intestinis vim causae habeat ad ingenerandam corpori humano cacochymiam (§. LXVII.). Vnde differendi finis nunc quidem

quidem a me fieri posset, nisi etiam cum instituto meo magis convenire videretur, traditam hactenus theoriam usibus practicis accommodare, atque ob hanc causam sequentia adhuc proponere.

§. LXX.

De Methodo medendi generatim.

Quae igitur sanationem in casibus colluviei verminosae, ortarumque inde Caecochymiae specierum, recte adornandam respiciunt, ea omnia commode reduci poterunt ad sequentia momenta. *Opus hic nempe erit, ut effectus a causa ista morbi determinentur; adeoque praesens in casu Caecochymiae species per sua signa inveniatur. Porro morbus hoc modo detectus probe comparetur cum causa sua, ut exinde constet, an a remotione morbi producti, vel eius causae, sanatio inchoanda sit. Tandem nunquam negligenda erunt illa subsidia, quae necessaria sunt ad tollendos illos effectus morbosos, qui partim sponte residui post morbum, vel sub eius medicatione inevitabiles fieri solent. Vnde iam sequentes fluunt regulae therapeuticae: Vbi colluvies verminosa spissitudinis humorum fuerit causa, tunc offerri debent anthelmintica, cum resolventibus remixta, quibus interponi possunt roborantia. Existente vero putrido, talia tunc eligenda erunt remedia, quae putridum corrigunt, illudque optimo, quo fieri potest, modo eliminant, e. g. per diaphoresin, vel diuresin, vel si nihil contraindicaverit, per excretionem aluinam. Cum vero in putrido diversae qualitates adsunt, modo ad spissum, modo ad acre, modo ad rarefactum potissimum reducendae: corrigentia qualitates humorum*

con-

conuenienter accommodata esse debent; illa itaque erunt vel resolutentia, vel obuoluentia, vel increasantia. *Sed his omnibus semper interponi debent anthelmintica.* Denique *Therapeuta animum dirigere debet ad quantitatem, vel qualitatem morbi, ab ista Cacochymia producti, qui esse potest vel acutus, vel chronicus, benignus, vel malignus. Quo in casu ita procedere debet, ut methodum morbo maiori magis respondentem prius applicet, antequam expulsionem collauiet verminosae adgrediatur.*

§. LXXI.

Conclusio.

Sicuti generalium usus in doctrinis medicis per omnes partes Medicinae amplissime patet: ita hoc imprimis de ea parte Medicinae, quam Therapiam vocare solent, valebit. Quare me nunc quoque de eo, quod ad argumenti pertractati partem practicam pertinet, in §. anteced. satis disseruisse puto, eaque propter huic

Disertationi nunc imponere licebit

F I N E M.

E

PRAE-

PRAENOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
D O M I N O
C A N D I D A T O
S. P. D
P R A E S E S.

Ame ipso impetrare non possum, ut TE, Praenobilissime Candidate, sine ullo mei erga TE amoris testimonio discedere sinam. Vita certe academica, quam per integrum triennium inter nos cum laude egisti, postquam in florentissimo Theatro anatomico Berolinensi in cognitionem structurae corporis humani inuidendo labore incubueras; diligentia, quam in addiscendis Medicinae fundamentis adhibuisti; morum denique honestas, quam forti constantique animo conseruasti, tot quasi sunt ad TE amandum laudandumque incitamenta, quibus resistere is profecto non potest, cui tam virtutis praesantia arridet, quam TE penitus cognoscendi data est facultas et occasio. Quum itaque TE tam laudabiliter gesseris, atque sollempnia etiam examina, quae ad tentandos illos, qui summos Medicinae honores ambiunt, instituuntur, cum laude sustinueris, factum inde est, ut cum omnium voluntate dignus iudicatus sis, qui, post defensionem inauguralis Speciminis, Doctoris gradum impetrares. In eo ergo iam est, ut illud ipsum, quod Colluuiem verminosam, quatenus Cacoehymiae causam, sistit, publice propugnes, hoc verò peractò suprema in arte salutari dignitate exorneris. Gratulor TIBI de utroque. Vtere commodis, quae virtus TIBI Tua suppedabit, diu et feliciter, meque demum TVO amori commendatum habeas. Vale! Dab. in regia Fridericiana, d. IX. Martii, clō lō cclxxv.

SVMMS IN MEDICINA HONORIBVS
C A N D I D A T O
DIGNISSIMO

S. D.

D. ADAMVS NIETZKI.

Praeclare rem tuam nunc agis, CANDIDATE DOCTISSIME.
Pro Doctoris enim dignitate legitime adipiscenda disputaturus, tale
eruditionis tuae Specimen publicum edis, quod partim proprio Marte elabo-
rasti, partim in eodem argumentum pertractasti nouitate, utilitate et
grauitate haud mediocriter conspicuum. Neque aliud quid a iuvene exspe-
ctari poterat, qui acceptum a natura ingenium docile continuo litterarum
studio percõlere iudicauit et iucundum, et utile, et honorificum sibi fore.
Non dubito, quin idem quoque mecum de te sentiant reliqui praeceptores,
quibus tam Berolini, quam in hac illustri Musarum sede vsus es. Ad haec
insuper accedunt alia ornamenta tui: virtutis puto amorem morumque ele-
gantiam. Quae omnia quamuis iam magni ponderis sint ad te laudandum
quam copiosissime: tantum tamen abest, AMICISSIME BOVZANQVET,
vt nunc laudibus tuis inscribam epistolam longam, vt potius iudicem, eam
concisam esse oportere; dum merita tua non indigeant verborum copia. Vno

itaque verbo tibi dicam, prout fieri solet inter amicos bene sibi dicentes. Quem-
admodum tibi de hoc eruditionis tuae specimine, quod publice edidisti, ut et de
Doctoris dignitate, in te ex merito propediem conferenda, ex animo gratulor:
ita insimul precor, ut hisce honoribus acquisitis in Reipublicae, familiae tuae or-
natissimae propriumque commodum ac ornamentum per longam annorum seri-
em, omni prosperitatis genere cumulatisimus fruaris! Atque haec est
vera animi mei erga te testificatio! Vale meque amare perge! Dab. in
Acad. Frider. Nonis Mart. A. O. R. c1616cc1xv.

PRAE.

V I R O
PRAENOBILISSIMO DOCTISSIMOQVE
FRID. PETR. BOVSANQVET
HONORES IN MEDICINA SVPREMOS
CAPESENTI

s. d. p.

IO. NIC. WEISSER.

Q ui cathedram scandis Medicorum fronte serena
Eximias dotes ingeniiqve tvi

Quis polles doces, nec dilectissime Amice,

Paeoniam laurum purpureumque decus,

Insignes titulos et doctoralia iura

Quae labor et virtus promeruere, capis.

Hinc ego gratulor atque iterum hos tibi grator honores

Ex animoque tvis gaudia de studiis

Egregiis laetus tibi agresti carmine restor,

Atque precor, felix sit tibi partus honos.

Sic tibi contingant gratissima tempora vitae

Sic votis habeas fata secunda tvis.

Dab. Halae Magdeb. Nouis Martii MDCCLXV.

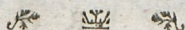
V I R O

VIRO
PRAENOBILISSIMO PRAESTANTISSIMO
AC DOCTISSIMO,
C A N D I D A T O
HONORVM MEDICINALIVM DIGNISSIMO,
AMICO EX PAVCIS SVAVISSIMO,

S. P. D.

OTTO FRIDERICVS SPROEGEL.

Dum litteris, mi amice! ea nunc omnia mandare, quae amicitia
erga TE mea hac data occasione iubet; dum ista ponere,
quae per integrum fere lustrum ex TE cognoui bona, cuperem ma-
gnopere, illarum exiguum certe transfirem finem et modum. Et ma-
xima et iucundissima, mi BOVSANQVET, ex quo TE amico vsu-
sum, praestitisti; scientiarum partibus, amicitiae officii, optime semper
respondisti. Praesens TVVM multis lucubrationibus commentatum
speci-

specimen iam TVAM in salutari arte restatur eruditionem; nil valet
itaque meum TVAE praestantiae ulterius testimonium. Accipe nunc
ardentissima mea, pro TVA salute, pro fortuna futura, et enixissima
vota, nec eris nunquam felix, dum has meas exaudier Omnipotens
preces. Vale! suavissime Amice, vale! resque TVAS in posterum
semper felicissime age. Faue vero mihi etiam, et sic me diligere
perge, vti TE ego semper amabo. Dedi Halae, nonis Martii MDCCLXV,

VIRO

V I R O
PRAENOBILISSIMO ET PRAESTANTISSIMO
LAVREAM PROPEDIEM OBTENTVRO
A M I C O S V O
S V A V I S S I M O

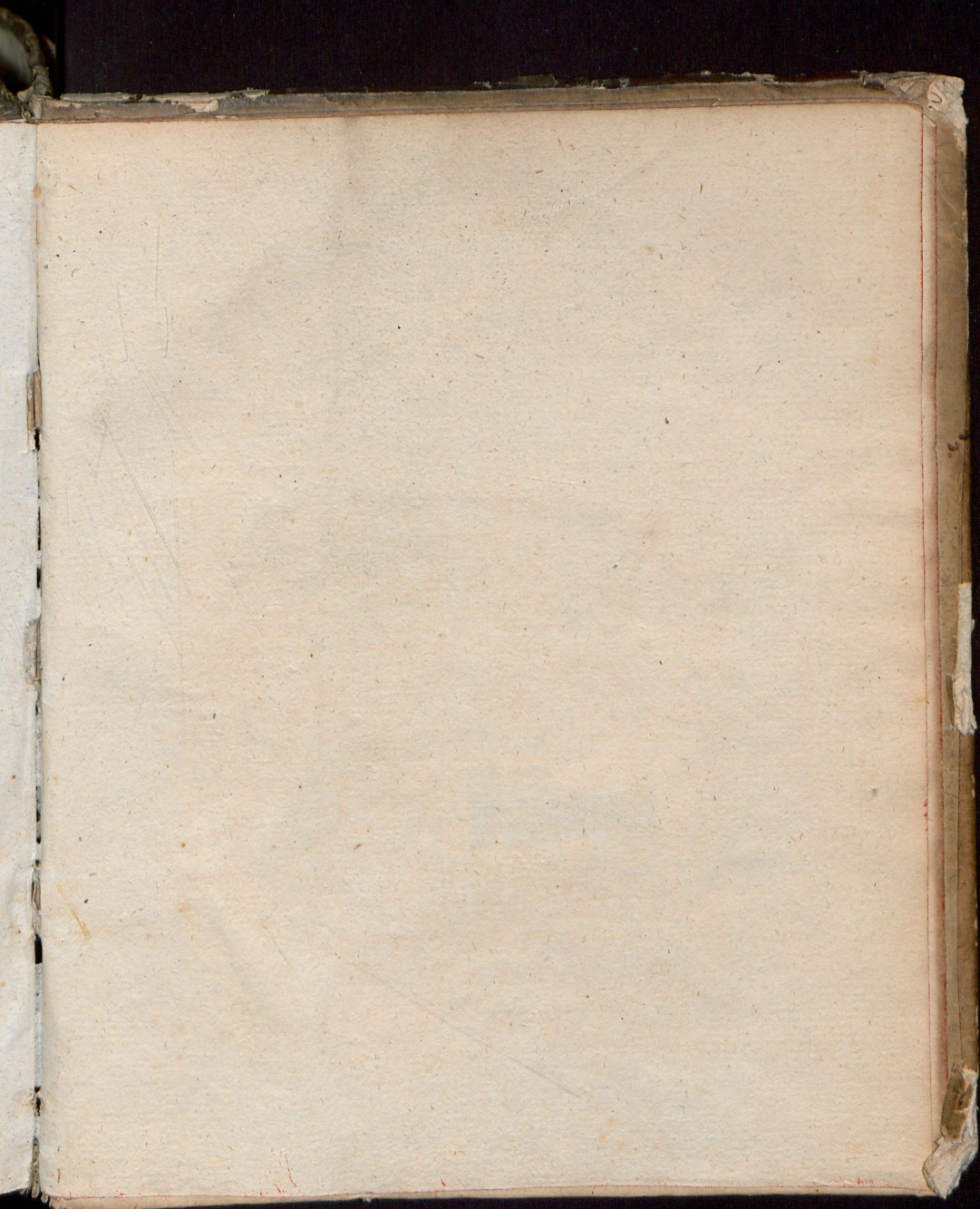
S. P. D.

M. A. FRONIVS,
CORONA TRANSYLVANVS SAXO.

M. C.

Si quando vnquam, nunc praecipue, et laetitia exuberat animus, cum mihi copia sit, infucatae, qua nunquam non erga TE ductus, amicitiae excudere monumentum. Commendauit TE mihi animi tui sinceritas, suauitas oris, vultus denique modestia, quae ingenuum Iuuenem omnium maxime ornant. Tanta est autem Tua laus, Amice aestumatisime, vt mea praedicatione non sit opus. Sed venit ille dies, quae Te, perfunctum officiis litterariis, summo honoris condecorabit ornamento. O festum mihi laetumque diem! Gratulor Tibi, charissime BOVSANQVET, quod hanc tandem nactus sis spartam. Perge, qua semel coeptus es, via; perge qua Te ardentissima vota necessariorum Tuorum vocant. Felix faustumque Tibi iter, felicissimos pariter negotii Tui omnium longe dignissimi precor successus. Viget interim, et semper in amico corde vigebit memoria Tua. Floreat fama Tua omniaque Tibi secunda accidant. Vale suauissime Amice, meique memor esto. Dabam Halae ad Salam, d. VIII. mensis Mart. A. R. S. clb cclxv.

ORIV

00 A 6283

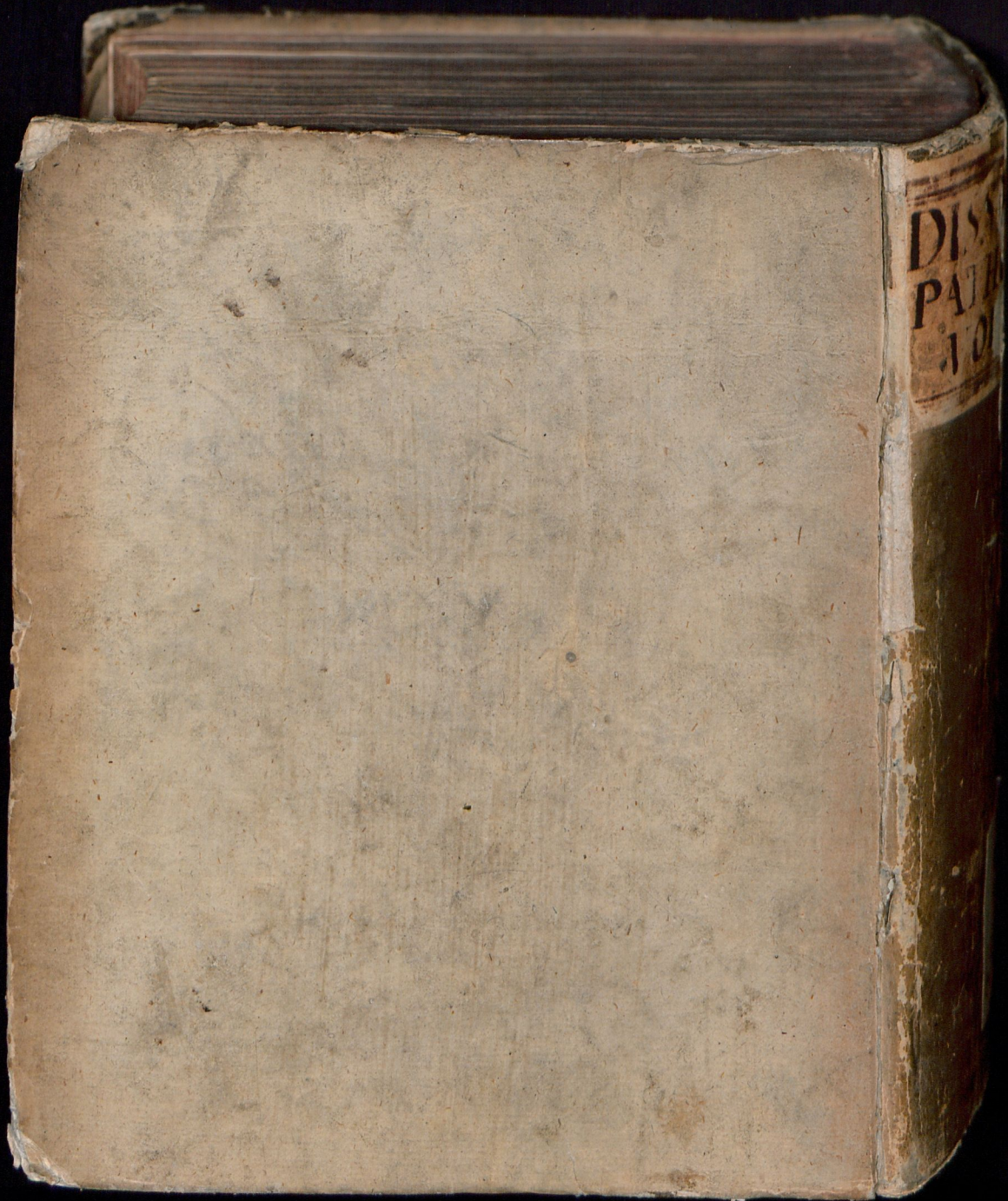
ULB Halle 3
002 828 154

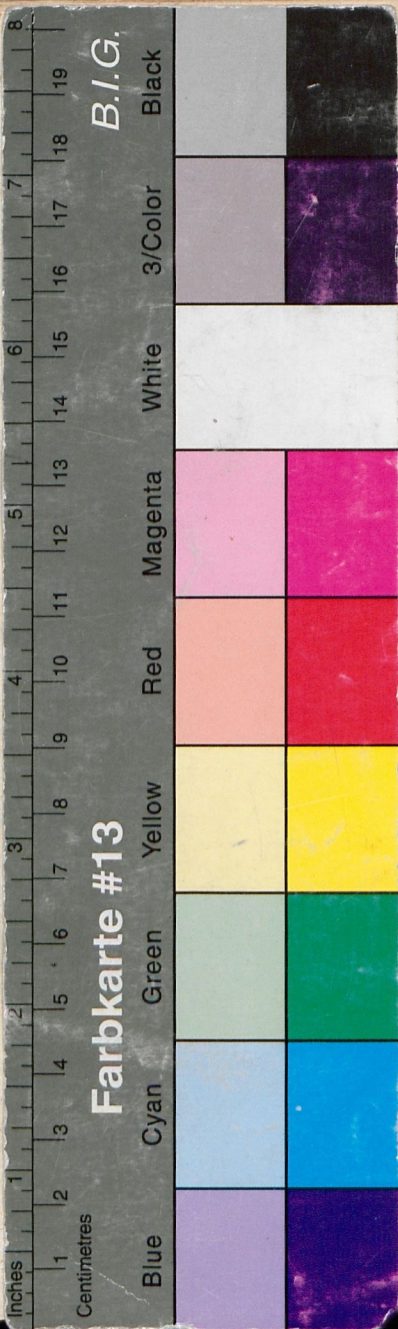

SB

Retro ✓

39.

DE
COLLVIE VERMINOSA
QVATENVS
CACOCHYMIÆ CAVSSA

BENIGNITER ANNVENTE SVPREMO NVMINE
EX AVCTORITATE GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS
IN REGIA FRIDERICIANA

PRAESIDE
D. ANDREA ELIA BÜCHNERO

SACRI ROMANI IMPERII NOBILI,
POTENTISSIMI PRUSSIAE REGIS A CONSILII INTIMIS,
MEDICINAE ET PHILOSOPH. NATVR. PROFESS. PVBL. ORDINARIO
FACVLT. MEDICAE SENIORE, REGIORVM ALVMNORVM EPHORO,
IMPERIALIS ACADEMIAE NATVRAE CVRIOSORVM PRAE-
SIDE, ET REGIAR. SOCIET. SCIENTIAR. ANGLICAN.
BEROLINENS. ET MONSPELIENS. SODALI,

PRO GRADV DOCTORIS

SOLLEMNITER CONSEQVENDO

DIE XI. MARTII A. R. S. MDCCCXLV.

H. L. Q. S.

PVBLICE DISPVTABIT

AVCTOR

FRIDERICVS PETRVS BOVSANQVET,

PETROPOLITANVS.

HALAE AD SALAM

STANNO CVRTIANO.